

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра адміністративного та інформаційного права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Інформаційне право (вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми ***Право***
за спеціальністю ***081 Право***
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробники:

Ірина АРІСТОВА, д.ю.н., професор

Віта ТКАЧЕНКО, к.ю.н., доцент

Протокол № 16 від
11.06.2026

Вр
(підпис)

**Ірина
АРІСТОВА**

Handwritten signature: *Sk. H*

Наталія БОНДАР

Г.Баш (підпис) Гаріс Баракет (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 08.07 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	Інформаційне право		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра адміністративного та інформаційного права		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	Освітньо-професійна програма «Право» за спеціальністю 081 «Право»		
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК—брієнь		
7.	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма -7 семестр, 15 тижнів Заочна форма – 9 семестр		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	Денна форма - 5 кредитів ЄКТС Заочна форма - 5 кредитів ЄКТС		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл Денна форма – 150 годин Заочна форма – 150 годин	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
	Денна форма – 1 семестр	Лекційні – 30 годин	Практичні – 44 годин	76 годин
	Заочна форма – 1 семестр	Лекційні – 8 годин	Практичні – 8 годин	134 годин
	Мова навчання	Державна (українська)		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Арістова Ірина Василівна, професор; Ткаченко Віта Віталіївна, доцент Години консультацій – кожної середи о 12.15, кабінет 123 г		
11.1	Контактна інформація	aristova07@gmail.com tkachenkovita85@gmail.com		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Інформаційне право є комплексною галуззю права, яка має приватно-правову і публічно-правову природу. Комплексний характер інформаційного права полягає в тому, що у процесі правового регулювання використовуються імперативні та диспозитивні методи.		
13.	Мета освітнього компонента	Мета освітнього компонента: ознайомлення студентів із значенням норм права, що регулюють пошук, отримання, виробництво та поширення інформації, юридичними гарантіями реалізації права громадян на інформацію в умовах становлення та розвитку інформаційного суспільства в Україні.		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент має зв'язок із такими курсами, як: «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Цивільне право», «Кримінальне право», «Адміністративне право»		
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності в Сумському національному аграрному університеті ґрунтується на базових цінностях і принципах чесності, відповідальності, справедливості, поваги, довіри, прозорості, персональної відповідальності та нетерпимості до порушень академічної доброчесності. Норми, що формують політику академічної доброчесності в СНАУ, закріплені у таких внутрішніх документах: Кодекс академічної етики та академічної доброчесності СНАУ (https://surl.cc/qusnwa); Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в СНАУ (https://surl.li/tjraux); Положення про використання штучного інтелекту у СНАУ (https://surl.li/zkvosb). Перевірка робіт на ознаки академічного плагіату здійснюється за допомогою систем StrikePlagiarism.com. Обов'язковий перевірки підлягають кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, рукописи дисертацій, монографій, підручників, посібників та статей; інші роботи перевіряються вибірково.		

		Використання ІІІ допускається як допоміжного інструменту для пошуку, структурування, редагування, перекладу чи попереднього аналізу інформації. При цьому автор має зберігати особисте авторство, критично перевіряти згенерований зміст, не подавати результати роботи ІІІ як власний науковий результат та зазначати факт його істотного використання. Недоброчесним вважається використання ІІІ для повного чи часткового виконання завдань замість здобувача, генерації недостовірних джерел, фальсифікації даних, обходу перевірки на унікальність, а також подання згенерованих результатів як власних без належного розкриття. В університеті формується нульова толерантність до академічної недоброчесності. За порушення цих норм здобувачі освіти притягуються до відповідальності згідно із Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки та внутрішніми нормативними документами СНАУ.
16.	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=769
17.	Ключові слова	інформаційне право, інформаційна сфера, предмет та методи інформаційного права, інформаційне законодавство, об'єкти та суб'єкти інформаційних правовідносин, право на інформацію, інформація з обмеженим доступом, інформаційна безпека, міжнародне інформаційне право, інформаційне суспільство

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Знати систему інформаційного законодавства. Розуміти проблеми розвитку та реформування інформаційного законодавства в період переходу до інформаційного суспільства.	Проведення модульного та підсумкового контролю
ДРН 2. Визначити поняття, підстави виникнення та зміст інформаційних правовідносин. Класифікувати інформацію в залежності від правового режиму та особливостей складових інформаційної сфери.	Експрес-опитування, виконання індивідуальних завдань
ДРН 3. Окреслити гарантії та принципи здійснення інформаційних прав, особливості реалізації інформаційних прав у сфері правовідносин інтелектуальної власності.	Індивідуальні завдання
ДРН 4. Показати та ідентифікувати правові режими інформації, об'єкт та суб'єкти відносин у сфері науково-технічної інформації, інформації про навколишнє середовище, у сфері захисту інформації	Експрес-опитування, виконання індивідуальних завдань
ДРН 5. Розпізнавати та демонструвати особливості захисту майнових та особистих немайнових інформаційних прав у різних сферах інформаційної діяльності. Визначити та показати сучасні проблеми забезпечення інформаційної безпеки людини та держави. Вказати та демонструвати перспективи захисту інформаційних прав та інформаційних відносин у сучасному інформаційному суспільстві	Проведення модульного та підсумкового контролю

2. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	Пз		
Тема 1. Інформаційне право як галузь права 1. Мета, завдання вивчення дисципліни. Знання та вміння, які мають отримати студенти. 2. Поняття інформації. Види інформації. 3. Предмет інформаційного права. 4. Методи інформаційного права. 5. Міжнародний характер інформаційного права. 6. Місце інформаційного права в системі національного права. 7. Становлення інформаційного суспільства	2/2	2	4/7	6.1.1.-6.1.8 6.1.28 6.2.1. 6.3.1 6.3.3.
Тема 2. Інформаційно-правові норми та відносини. Система джерел інформаційного права. 1. Інформаційна норма: поняття, особливості, види. 2. Інформаційно-правові відносини: поняття, види, співвідношення з правовою нормою, структура і захист. Класифікація інформаційних правовідносин. 3. Система інформаційного права. 4. Види джерел інформаційного права. 5. Принципи інформаційного права	2	2/2	4/7	6.1.1.-6.1.8 6.2.1. 6.3.1 6.3.3.
Тема 3. Об'єкти інформаційних правовідносин. 1. Поняття і структура інформаційної сфери. 2. Об'єктивні закони розвитку інформаційної сфери. 3. Інформація як об'єкт інформаційних правовідносин. 4. Інформаційні системи як об'єкт інформаційних правовідносин. 5. Інформаційні технології як об'єкт інформаційних правовідносин.	4/2	2	4/7	6.1.1.-6.1.8 6.2.1. 6.3.1 6.3.3.
Тема 4. Поняття і види суб'єктів інформаційного права 1. Поняття суб'єктів інформаційного права (загальна характеристика). 2. Органи публічної влади як суб'єкти інформаційного права. 3. Громадяни та інші фізичні особи як суб'єкти інформаційного права. 4. Правовий статус громадських об'єднань як суб'єктів інформаційного права. 5. Державне управління в інформаційній сфері.	2	2/2	4/7	6.1.1.-6.1.8 6.1.14 6.2.1. 6.3.1 6.3.3. 6.3.8
Тема 5. Право на інформацію 1. Поняття права на інформацію. 2. Поняття доступу громадян до інформації, його взаємозв'язок з інститутами свободи слова. 3. Види інформаційних прав і свобод і їх зв'язок з іншими правами та свободами людини та громадянина. 4. Структура конституційного права на інформацію. 5. Правове забезпечення реалізації права на інформацію. 6. Міжнародно-правові гарантії реалізації права громадян на інформацію та на доступ до інформації.	2/2	2	4/7	6.1.1., 6.1.15 6.2.1. 6.3.1 6.3.3. 6.3.8

Тема 6. Правове регулювання відносин щодо інформації з обмеженим доступом 1. Класифікація інформації за режимом доступу та її закріплення в законодавстві України. 2. Професійна таємниця: а) Лікарська таємниця. б) Адвокатська таємниця. в) Нотаріальна та страхова таємниця. 3.Професійна таємниця: банківська таємниця. 4. Таємниця приватного життя.	4	2/2		4/7	6.1.1. 6.1.21 6.2.1. 6.3.1 6.3.3. 6.3.7
Тема 7. Юридична відповідальність за порушення у сфері доступу до інформації 1. Поняття та види юридичної відповідальності у сфері доступу до інформації. 2. Основи кримінальної відповідальності у сфері доступу до інформації. 3. Адміністративна відповідальність за порушення права на інформацію. 4. Дисциплінарна відповідальність за порушення права на інформацію	4/2	2		4/7	6.1.1.-6.21 6.2.1. 6.3.1 6.3.3. 6.3.5
Тема 8. Негативні прояви в сфері інформаційних відносин і шляхи їх подолання 1. Поняття інформаційних війн. 2. Поняття та зміст інформаційного протиборства. 3. Форми і методи ведення інформаційної боротьби. 4. Поняття загроз інформаційній безпеці. Види загроз інформаційній безпеці.	4	2/2		4/7	6.1.1.-6.21 6.2.1. 6.3.1 6.3.3. 6.3.4
Тема 9. Міжнародні аспекти інформаційного права 1. Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України. 1.1. Принципи міжнародного інформаційного права. 1.2. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин. 1.3. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин. 2. Міжнародна діяльність України у галузі захисту інформації. 2.1. Основні положення щодо міжнародної діяльності України в галузі захисту інформації в автоматизованих системах. 2.2. Міжнародний захист технологій. 2.3. Міжнародний захист комерційної таємниці. 3. Правове регулювання, охорона та захист інформації за законодавством різних країн. 4. Міжнародні нормативно-правові акти у галузі розбудови інформаційного суспільства.	4	2		4/7	6.1.1.-6.1.3. 6.1.9. 6.1.10. 6.1.25. 6.1.3.1.9. 6.1.3.2.3.- 6.1.3.2.9.
Тема 10. Нові технології управління суспільством в умовах цифрової трансформації 1. Поняття «Вікно Овертона» 2. Перша стадія технології 3. Друга стадія технології 4. Третя стадія технології 5. Четверта стадія технології 6. П'ята стадія технології 7. Заходи протидії впровадження технологій		2		4/7	6.1.1.-6.1.3. 6.1.2.11,12, 15,16,18,22, 24,25 6.2.6,7,8,10,12, 15,16,25,30,33, 36,37,39,41,42, 46,52
Тема 11. Наукова школа у галузі інформаційного права (на шляху до розбудови суспільства знань з точки зору цілей сталого розвитку). 1. Роль та місце наукових шкіл з інформаційного права у розбудові суспільства знань 2. Фундаментальні засади створення наукової школи у галузі інформаційного права.		2		4/7	6.1.1.-6.1.3. 6.1.2.14,15,16, 19,22,24 6.1.3.1.6 6.1.3.2.1. 6.2.11, 17, 19,23,44

3. Дослідницька програма наукової школи з інформаційного права та характеристика її структурних елементів.					
4. Генеза наукових результатів школи.					
Тема 12. Методологія інформаційного права. 1. Доктринальні підходи до розуміння феномену методології. 2. Пізнавальна модель дослідження науки «інформаційне право». 3. Предмет методології науки «інформаційне право» 4. Поняття «методологія науки» «інформаційне право»		2		4/7	6.1.1.-6.1.3. 6.1.2.8,10,13,15, 19,20,21,23
Тема13. Теоретико-правові засади інформаційних правовідносин 1. Методологічні питання теорії правовідносин. 2. Поняття «інтегративна інформаційна сфера», «інформаційна концепція права». 3. Склад правовідносин в інформаційній сфері. 4. Структура інформаційних правовідносин 5. Загальна характеристика юридичних фактів, суб'єктів, об'єктів та змісту інформаційних правовідносин.		4		4/7	6.1.1.-6.1.8 6.1.28 6.2.1. 6.3.1 6.3.3.
Тема 14. Інформаційні права людини як інститут інформаційного права в умовах інформаційного суспільства та сталого розвитку 1. Актуальність дослідження інформаційних прав людини. 2. Парадигма правового статусу людини в умовах становлення інформаційного суспільства. 3. Інститут інформаційних прав людини та громадянина	2	4		4/7	6.1.1.-6.1.3. 6.1.2.14, 6.1.3.10 6.1.3.2.3,4,6,9
Тема 15. Теоретико-правові та методологічні основи інституту юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері. 1. Відповідальність як соціокультурний феномен. 2. Юридична відповідальність як особливий правоохоронний інститут системи права. 3. Загально-соціальні та технологічні передумови виникнення новітніх різновидів правопорушень в умовах інформатизації. 4. Генеза міжнародно-правового забезпечення захисту інформаційного суспільства від інформаційних правопорушень 5. Вступ до інформаційної деліктології.		2		4/7	6.1.1.-6.1.3. 6.1.2.19, 6.1.2.21, 6.1.3.2.7
Тема 16. Інформаційне законодавство України як юридичне джерело національного інформаційного права 1. Інформаційне право України як комплексна галузь права. 2. Загальні характеристики інформаційного законодавства України як юридичного джерела національного інформаційного права. 3. Систематизація інформаційного законодавства України як механізм створення умов для адаптації до міжнародних правових стандартів. 4. Міжнародні правові стандарти: поняття, класифікація та роль у формуванні юридичних джерел інформаційного права України.		4		4/7	6.1.1.-6.1.8, 6.2.2
Тема 17. Адаптація інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів в умовах інформаційного суспільства та сталого розвитку 1. Визначення поняття «адаптація законодавства».		2		4/7	6.1.1.-6.1.3. 6.1.2.9,10,13,14 6.2.42 6.1.3.1.10 6.1.3.2.3,4,6

2. Тлумачення поняття «адаптація»: зміст поняття, широке та вузьке розуміння.					6.1.1.-6.1.3.
3. Позиції вчених-юристів щодо визначення поняття «адаптація законодавства».					
4. Легальне визначення терміну «адаптація законодавства»: порівняльно-правовий аналіз.					
6. Основні ознаки адаптації законодавства: загально-правова характеристика.					
7. Особливості першої ознаки: зв'язок з поняттям «гармонізація».					
8. Розуміння гармонізації з точки зору міжнародного рівня правового регулювання					
Тема 18. Організаційно-правовий механізм співробітництва України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення цілей сталого розвитку України.		2		4/7	6.1.1.-6.1.3. 6.1.2.14,15,16, 19,22,24 6.1.3.1.6 6.1.3.2.1. 6.2.11, 16, 17, 19,23,44
1. Структура організаційно-правового механізму.					
2. Розуміння понять «правове забезпечення», «організаційне забезпечення», «ресурсне забезпечення».					
3. Тлумачення поняття «сфера правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства».					
4. Модель сфери правового забезпечення: національна та міжнародна складові, обґрунтування її специфіки.					
5. Складові елементи національної та міжнародної частин сфери правового забезпечення.					
6. Особливості дослідження сфери правового забезпечення.					
Тема 19. Загальноправова характеристика міжнародних актів ЮНЕСКО.		2		4/8	6.1.1.-6.1.3. 6.1.2.14,15,16, 19,22,24 6.1.3.1.6 6.1.3.2.1. 6.2.11, 16, 17, 19,23,44
1. Тлумачення поняття «Конвенція», «Декларація», «Протоколи»					
2. Поняття «рекомендаційні акти ЮНЕСКО», «м'яке право»					
ЗАГАЛОМ	30/8	44/8		76/134	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Знати систему інформаційного законодавства. Розуміти проблеми розвитку та реформування інформаційного законодавства в період переходу до інформаційного суспільства.	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем - рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, сильних завдань, розігрування - ситуаційне дослідження; - обговорення на заняттях; - ділові ігри.	16	- опрацювання незнайомих (нових) термінів та складання власного термінологічного словника; - додаткове опрацювання лекційного матеріалу.	16

ДРН 2. Визначити поняття, підстави виникнення та зміст інформаційних правовідносин. Класифікувати інформацію в залежності від правового режиму та особливостей складових інформаційної сфери	– проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем – практичних занять, аналіз практичних ситуацій, – рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, сильних завдань, розігрування ролей, – ділової гри.	16	– проходження тренувального тестування за кожною з тем; – аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи.	16
ДРН 3. Окреслити гарантії та принципи здійснення інформаційних прав, особливості реалізації інформаційних прав у сфері правовідносин інтелектуальної власності	– проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем – аналіз практичних ситуацій, – рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, сильних завдань, розігрування ролей, – ділової гри.	14	– Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до захисту практичних робіт; – проходження тренувального тестування за кожною з тем;	16
ДРН 4. Показати та ідентифікувати правові режими інформації, об'єкт та суб'єкти відносин у сфері науково-технічної інформації, інформації про навколишнє середовище, у сфері захисту інформації	– аналіз практичних ситуацій, – рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, сильних завдань, розігрування ролей, – ділової гри.	14	– додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до захисту практичних	14
ДРН 5. Розпізнавати та демонструвати особливості захисту майнових та особистих немайнових інформаційних прав у різних сферах інформаційної діяльності. Визначити та показати сучасні проблеми забезпечення інформаційної безпеки людини та держави. Вказати та демонструвати перспективи захисту інформаційних прав та інформаційних відносин у сучасному інформаційному суспільстві	– проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем – рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, сильних завдань, розігрування ролей, ділової гри. – ситуаційне дослідження; – обговорення на заняттях; – ділові гри.	14	– додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до захисту практичних робіт; – проходження тренувального тестування за кожною з тем; аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	14
Всього		74		76

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання ОСІННІЙ 7 семестр (залік)	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
---	---	--------------------------------	----------------

1	Модуль 1 (теми 1-10)	50 балів	До 7 тижня
1.1.	Тестування	10 балів	До 7 тижня
1.2.	Усні опитування. Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	20 балів	щотижня
1.3.	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	20 балів	щотижня
2.	Модуль 2 (теми 11-19)	50 балів	15 тиждень
2.1.	Тестування	10 балів	До 15 тижня
2.2.	Усні опитування	10 балів	щотижня
2.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	10 балів	щотижня
2.4.	Індивідуальна дослідницька робота (реферат)	10 балів	щотижня
2.5.	Колоквіум	10 балів	щотижня
3	Залік		

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Усні опитування. Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	<5 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	6-10 <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	11-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання</i>	16- 20 балів <i>Виконану усі вимоги завдання, продемонстровано, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Тестування	<3 балів <i>Теоретичні відповіді не точні не вірні</i>	3-5 балів <i>Відповіді надані не на всі питання колоквіуму,</i>	6-8 балів <i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	9-10 балів <i>Всі завдання виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі</i>
Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	<5 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	6-10 <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	11-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання</i>	16- 20 балів <i>Виконану усі вимоги завдання, продемонстровано, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	3-7 бали <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	7-9 балів <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	10 балів <i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>

3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
---	----------------------------------	------

²Зазначити компонент сумативного оцінювання

³Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	На кожному практичному занятті
2	Обговорення та оцінювання студентами виконаних практичних завдань	на практичних заняттях
3	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	На консультаціях
4	Оцінювання результатів колоквиуму	8,15 тиждень
5	Оцінювання письмових робіт	8, 15 тиждень

6. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

6.1. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

6.1.1. Методичне забезпечення

1. Арістова І. В., Ткаченко В. В. Інформаційне право: Конспект лекцій. Суми, 2021 рік, 60 ст.
2. Арістова І. В., Ткаченко В. В. Інформаційне право: Методичні рекомендації для виконання практичних занять. Суми, 2021 рік, 30 ст.
3. Арістова І. В., Ткаченко В. В. Інформаційне право: Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи. Суми, 2021 рік, 30 ст.
4. Брижко В. М., Фурашев В. М. Інформаційне право та інформаційне законодавство : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. Харків : Право, 2020. 250 с.
5. Коваленко Л. П. Інформаційне право України : підручник. Запоріжжя : Гельветика, 2020. 446 с.
6. Нашинець-Наумова А. Ю. Інформаційне право : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.

6.1.2. Наукові праці авторів силабусу

1. Aristova I, Kapitanenko N, Lyseiuk A, Kryvolap I, Kharytonov O. Information Sovereignty under Fire: Legal Challenges for Ukraine. *Applied Cybersecurity & Internet Governance*. 2025. vol. 4, no. 1. DOI: <https://doi.org/10.60097/ACIG/209993>. URL: <https://tinyurl.com/2vjmtbvz>
2. Aristova I.V., Kotvyakovskiy Yu.O., Klochko A.M., Utilizing artificial intelligence to safeguard against corruption in Ukraine. *Приватне та публічне право*. 2025. № 2. С.36-41. DOI: 10.32782/2663-5666.2025.2.6. URL: <https://tinyurl.com/2cp386hg>
3. Kostenko O.M., Bieliakov K.I., Tykhomyrov O.O., Aristova I. V. «Legal personality» of artificial intelligence: methodological problems of scientific reasoning by Ukrainian and EU experts. *AI & Society*. 2023. Volume 39. P. 1683-1693 (2024). URL: <https://doi.org/10.1007/s00146-023-01641-0> URL: <https://tinyurl.com/297smtxo>
4. Leheza Y., Shablysty Y., Aristova I.V., Kravchenko I.O., Kornikova T. Foreign experience in legal regulation of combating crime in the sphere of trafficking of narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues and precursors: administrative and criminal aspect. *Journal of drug and alcohol research*. 2023 № 12 (4). P.1-8. DOI: 10.4303/JDAR/236240. URL: <https://tinyurl.com/28wctqpi>
5. Shchyrska V., Aristova I., Ovcharenko, R., Grytsyshen, D., & Svintsytskyi, A. (2025). Legal Aspects and State Regulation of the Use of Artificial Intelligence. *Journal of Sustainable Competitive Intelligence*. 2025. Vol. 15. P. 2-21. <https://doi.org/10.37497/eagleSustainable.v15i.533>
6. Svitlana M. Zadorozhna, Irina V. Aristova, Iryna Yu. Tatulych, Pavlo S. Ivanitskyi, Pavlo S. Ivanitskyi. Issues and challenges of regulation of relations on the Internet to guarantee adherence to human rights. *Rivista di Studi sulla Sostenibilità*. 2025. № 2. P. 251-268. <https://doi.org/10.3280/riss2025oa19632>. URL: <https://tinyurl.com/26aavs2c>
7. Арістова І. В. Судова правотворчість в інформаційно-правовому полі цивільного процесуального права. *Юридичний бюлетень*. 2022. № 25. С.23-30. DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2022.25.03>
8. Арістова І. В. Сучасна теорія інформаційного права: питання методології. Матеріали міжнародної наукової конференції. «Нові підходи та актуальні дослідження в юридичній науці» (3–4 листопада 2022 року. м. Рига, Латвійська Республіка). 2022. с. 8-11.
9. Арістова І. В., Кравченко І. О. Розвиток юридичних технологій («legal tech») в епоху штучного інтелекту: міжнародний досвід та Україна. *Право.UA*. 2026. № 2. С.205-211. DOI: <https://doi.org/10.71404/NP.2026.2.26>

10. Арістова І. В., Ткаченко В. В. Адаптація національного законодавства у сфері штучного Інтелекту до законодавства Європейського Союзу. Юридичний науковий електронний журнал № 3/2026. С. 58-62. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2026-3/10>

11. Арістова І. В., Ткаченко В. В. Екологічний порядок денний у сфері цифрових прав: право на інформацію про екологічний слід продуктів. Аналітично-порівняльне правознавство. 2026. Випуск № 01. Ч. 2. С. 161-168. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.01.2.25>. URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2026/02/APP_01_2026_part-2-1.pdf

12. Арістова І. В., Ткаченко В. В. Цифрові права людини як комплексний інститут інформаційного права. Європейські Перспективи. 1(2). С. 5-12 DOI:10.71404/EP.2026.2

13. Арістова І. В., Ткаченко В.В. Адаптація національного законодавства у сфері штучного інтелекту до законодавства Європейського Союзу. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 3. С. 58-62. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2026-3/10> URL: https://lsej.org.ua/3_2026/12.pdf

14. Арістова І.В. Національний механізм реалізації цілей сталого розвитку в умовах інформаційного суспільства в Україні: роль юридичного механізму та його складових. Монографія: Сучасна парадигма публічного та приватного права в умовах сталого розвитку. Scientific monograph. Vol. 1. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. Р. 1-31. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-331-6-1>

15. Арістова І. В. Роль інформаційної сфери та науки «інформаційне право» у досягненні цілей сталого розвитку в умовах цифрової трансформації в Україні. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 4. Ч. 2. С. 92-96. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.2.14>

16. Арістова І.В. Роль принципів державного управління Програми SIGMA у формуванні сталого публічного управління в Україні в умовах цифрової трансформації та європейської інтеграції: організаційно-правові орієнтири. Вектори розвитку: синергія права, соціальних гарантій та геопросторових вимірів сталого розвитку. Колективна монографія. м. Рига, Латвія. Видавництво «Baltija Publishing» 2026. С. 1-20 DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-649-2-1>

17. Арістова І.В. Роль принципів цивільного процесуального права в судовій правотворчості сучасного правосуддя. Право і суспільство. 2023. № 1. С. 40-46. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.1.6> URL: <https://goo.su/pp8TBAP>

18. Арістова І.В. Стратегія цифрової трансформації ЄС у сфері публічного управління: правові та технологічні орієнтири для України. Наше право. 2025. № 3. С.230-236. DOI: <https://doi.org/10.71404/NP.2025.3.31>

19. Арістова І.В., Ключко А.М. Кримінально-правова охорона довкілля в Україні в контексті сталого розвитку та викликів воєнного часу. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 8. С. 558-562. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-8/133>

20. Арістова І.В., Кравченко І.О. Правова природа цивільно-правового спору та її вплив на судову правотворчість. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С. 85-88. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/19>

21. Арістова І.В., Кузнецова М.Ю. Напрямки вдосконалення кримінально-правової охорони сфери інтелектуальної власності в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 1. С. 651-654 DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/154>

22. Арістова І.В., Павловський В.А. Правове забезпечення сталого розвитку в умовах глобальної цифровізації: генеза правових актів ООН, досвід для України. Приватне та публічне право. 2026. № 1. С.86-100. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5666.2026.1.13>

23. Арістова І.В., Роговенко О.В. Історичні передумови можливості розпорядження, володіння та користування землями в Україні в умовах повного обігу, деякі аспекти публічного адміністрування. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 7. С.587-589. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-7/142> URL: http://lsej.org.ua/7_2022/142.pdf

24. Ткаченко В. В. Цифрова демократія як ключовий напрям Цифрової трансформації: організаційно-правові механізми участі інституцій громадянського суспільства як суб'єкта публічного управління. Вектори розвитку: синергія права, соціальних гарантій та геопросторових вимірів сталого розвитку: колективна монографія. Izdevniecība "Baltija Publishing" (м. Рига, Латвія). 2026. С. 511-530 <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-649-2-27>

25. Ткаченко В. В., Кравченко І. О. Інтеграція України у європейський цифровий простір: правовий та технологічний аспект. Юридичний бюлетень. 2025. №36. С. 74-80 <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2025.36.08>

26. Ткаченко В. В., Лаврик Н.О. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. Юридичний науковий електронний журнал. № 11/2024. С. 309-312 <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-11/70>

6.1.3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

6.1.3.1. Законодавство УКРАЇНИ

1. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 01.12.2022 № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> (дата звернення: 26.05.2026).
2. Про віртуальні активи : Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 26.05.2026).
3. Про державні електронні інформаційні ресурси : Закон України від 18.11.2021 № 1907-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text> (дата звернення: 26.05.2026).
4. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> (дата звернення: 26.05.2026).
5. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text> (дата звернення: 26.05.2026).
6. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/722/2019> (дата звернення: 26.05.2026).
7. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2163-19> (дата звернення: 26.05.2026).
8. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення: 26.05.2026).
9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : міжнародний договір від 27.06.2014 ; ратифікована Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 26.05.2026).
10. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 № 386-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/386-2013-p> (дата звернення: 26.05.2026).
11. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2939-17> (дата звернення: 26.05.2026).
12. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17> (дата звернення: 26.05.2026).
13. Про заходи щодо створення системи Суспільного телебачення і радіомовлення України : Указ Президента України від 21.02.2008 № 148/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/148/2008> (дата звернення: 26.05.2026).
14. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 21.11.2002 № 228-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/228-15> (дата звернення: 26.05.2026).
15. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-BP> (дата звернення: 26.05.2026).
16. Про Національну комісію України у справах ЮНЕСКО : Указ Президента України від 09.11.1995 № 1022/95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1022/95> (дата звернення: 26.05.2026).
17. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80/94-BP> (дата звернення: 26.05.2026).
18. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 № 611. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/611-93-n> (дата

звернення: 26.05.2026).

19. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12> (дата звернення: 26.05.2026).
20. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення: 26.05.2026).

6.1.3.2. Міжнародне законодавство

1. Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року : Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25.09.2015 № 70/1. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_g12 (дата звернення: 26.05.2026).
2. Досягнення у галузі інформатизації та телекомунікацій у контексті міжнародної безпеки : Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 08.12.2005 № 60/45. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_e53 (дата звернення: 26.05.2026).
3. Туніське зобов'язання : міжнародний документ Всесвітнього саміту з питань інформаційного суспільства від 18.11.2005. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_e71 (дата звернення: 26.05.2026).
4. Туніська програма для інформаційного суспільства : міжнародний документ від 18.11.2005. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_e70 (дата звернення: 26.05.2026).
5. План дій «Україна – Європейський Союз» : міжнародний документ від 12.02.2005. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_693 (дата звернення: 26.05.2026).
6. Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання в новому тисячолітті» : міжнародний документ від 12.12.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_c57 (дата звернення: 26.05.2026).
7. Конвенція про кіберзлочинність : Конвенція Ради Європи від 23.11.2001. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_575 (дата звернення: 26.05.2026).
8. Декларація тисячоліття Організації Об'єднаних Націй : Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 08.09.2000 № 55/2. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_621 (дата звернення: 26.05.2026).
9. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства : міжнародний документ від 22.07.2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/998_163 (дата звернення: 26.05.2026).
10. Стосовно обробки персональних даних і захисту права на невтручання в особисте життя у телекомунікаційному секторі : Директива Європейського Парламенту і Ради 97/66/ЄС від 15.12.1997. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_243 (дата звернення: 26.05.2026).
11. Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних : Директива Європейського Парламенту і Ради 95/46/ЄС від 24.10.1995. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_242 (дата звернення: 26.05.2026).
12. Про проблеми кримінально-процесуального права, пов'язані з інформаційними технологіями : Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи від 11.09.1995 № R(95)13. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_446 (дата звернення: 26.05.2026).
13. Документ Копенгагенської наради Конференції щодо людського виміру НБСЕ від 29.06.1990. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_082 (дата звернення: 26.05.2026).
14. Паризька хартія для нової Європи : міжнародний документ від 21.11.1990. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_058 (дата звернення: 26.05.2026).
15. Конвенція про заснування Багатостороннього агентства з гарантій інвестицій : міжнародний документ від 11.10.1985. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_268 (дата звернення: 26.05.2026).
16. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних : Конвенція Ради Європи від 28.01.1981 № 108. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_326 (дата звернення: 26.05.2026).
17. Конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту і вчених ступенів у державах регіону Європи : міжнародний документ від 21.12.1979. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_308 (дата звернення: 26.05.2026).
18. Декларація Конференції Організації Об'єднаних Націй з проблем навколишнього середовища : міжнародний документ від 16.06.1972. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/go/995_454 (дата звернення: 26.05.2026).

19. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй : Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 24.10.1970 № 2625 (XXV). URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_569 (дата звернення: 26.05.2026).
20. Віденська конвенція про право міжнародних договорів : Конвенція ООН від 23.05.1969. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_118 (дата звернення: 26.05.2026).
21. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду : міжнародний документ від 26.06.1945. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_010 (дата звернення: 26.05.2026).

6.1.4. Інформаційні ресурси

1. Енциклопедії і довідники. URL: <http://vesna.sammit.kiev.ua/> (дата звернення: 26.05.2026); URL: <http://www.slovnnyk.org/lnk/dic.html> (дата звернення: 26.05.2026).
2. Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 26.05.2026).
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <https://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 26.05.2026).
4. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 26.05.2026).
5. База українського законодавства в Інтернеті. URL: <http://www.lawukraine.com/> (дата звернення: 26.05.2026).
6. Урядовий портал Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 26.05.2026).
7. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/> (дата звернення: 26.05.2026).

6.2. ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Коваленко Л. П. Інформаційно-правові засади діяльності органів досудового розслідування. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2022. № 6. С. 22–37.
2. Балацька О. Р., Кушнір І. М. Принцип верховенства права в епоху цифровізації. Науковий вісник Ужгородський національний університет. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 1. С. 11–16.
3. Баранов О. А. Соціальна та цифрова трансформації: джерело правових проблем. Інформація і право. 2021. № 3 (38). С. 59–73.
4. Баранов О. А. Цивілізаційна місія цифрових трансформацій. Інформація і право. 2023. № 3 (46). С. 25–41.
5. Баранов О. А. Екзистенційність визначення парадигми правового регулювання застосування штучного інтелекту. Інформація і право. 2024. № 1 (48). С. 45–61.
6. Бережний І. С. Трансформація правосвідомості під впливом цифрових технологій: виклики та перспективи. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 17–19.
7. Белевцева В. В. Інформаційно-правові проблеми у контексті концепції сталого розвитку. Інформація і право. 2025. № 3 (54). С. 13–21. DOI: 10.37750/2616-6798.2025.3(54).340401.
8. Белов Д. М., Переш І. Є., Покорба І. Цифрові права людини: доктринальні засади. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 2. С. 110–115.
9. Бредіхіна В. Л. та ін. Особливості використання технологій штучного інтелекту в управлінні природними ресурсами та забезпеченні екологічної безпеки. Науковий вісник Ужгородський національний університет. Серія: Право. 2025. Вип. 88, ч. 2. С. 186–194. DOI: 10.24144/2307-3322.2025.88.2.25.
10. Венгер В., Кошман А. Права людини в цифрову епоху: процедурні гарантії та судовий захист. Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Юридичні науки. 2025. Т. 16. С. 18–28.
11. Верлос Н. В., Коломось Т. О. та ін. Цифрова безбар'єрність як правовий інструмент реалізації конституційного принципу рівності та протидії цифровій дискримінації. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 4. С. 601–605. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-4/145.

12. Воронкова О. І. Інформаційна сфера України в умовах сталого розвитку. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 11. С. 574–579. DOI: 10.32782/2524-0374/2024-11/135.
13. Головач Г. О. Валідність та дія м'якого права : дис. д-ра філософії : 081 «Право». Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2021. 215 с.
14. Грищенко С. М. Цифрова трансформація та кібербезпека як умови сталого розвитку. Інформація і право. 2025. № 3 (54). С. 125–130.
15. Довгань О. Д., Ткачук Т. Ю. Штучний загальний інтелект (AGI): нова глава у глобальному правовому дискурсі. Інформація і право. 2026. № 1 (56). С. 68–74.
16. Довгань О. Д., Ткачук Т., Лисенко О. Правова легітимність в еру «інформаційного апокаліпсису»: прогностичні моделі. Інформація і право. 2025. № 4 (55). С. 45–61.
17. Довжук І. Цифрова нерівність в інформаційному суспільстві. Society. Document. Communication. 2022. № 14. С. 233–252. DOI: 10.31470/2518-7600-2022-14-233-252.
18. Доронін І. М., Белевцева В. В. Інформаційно-правові проблеми у контексті концепції сталого розвитку. Інформація і право. 2025. № 3 (54). С. 13–21. DOI: 10.37750/2616-6798.2025.3(54).340401.
19. Дубняк М. В. Відкриті дані та пояснювальний штучний інтелект: правові перспективи. Інформація і право. 2024. № 2 (49). С. 102–117. DOI: 10.37750/2616-6798.2024.2(49).306147.
20. Дубняк М. В. Е-урядування, Smart-управління та GovTech: проблеми правового забезпечення цифровізації публічного адміністрування. Інформація і право. 2025. № 3 (54). С. 86–103. DOI: 10.37750/2616-6798.2025.3(54).340494.
21. Дубняк М. В. Функції держави в епоху ШІ: від автоматизації до агентних систем ШІ у публічних послугах. Штучний інтелект, сучасні технології та право в Україні : монографія / за ред. О. А. Костенка. Київ ; Одеса : Фенікс, 2026. С. 59–67.
22. Дубняк М. В. Функції права в епоху штучного інтелекту. Інформація і право. 2025. № 2 (53). С. 56–70.
23. Іваній О. М. Впровадження штучного інтелекту та цифрових технологій у сфері наукової діяльності: проблеми та шляхи правового регулювання. Штучний інтелект, сучасні технології та право в Україні : монографія / за ред. О. А. Костенка. Київ ; Одеса : Фенікс, 2026. С. 270–284.
24. Ігнатюша В. В. Правове регулювання принципів прозорості та підзвітності систем ШІ в ЄС: сучасний стан та перспективи розвитку. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 1. С. 265–270.
25. Ірха Ю. Б. Загрози правам і свободам людини в епоху штучного інтелекту. Інформація і право. 2025. № 4 (55). С. 95–109. DOI: 10.37750/2616-6798.2025.4(55).346356.
26. Колб С. О., Пирого І. С. Інформаційні права людини в цифровому просторі. Науковий вісник Ужгородський національний університет. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 1. С. 216–221.
27. Коваленко Л. П. Інформаційно-правові засади діяльності органів досудового розслідування. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2022. № 6. С. 22–37.
28. Лозинський Ю. Р., Павлович-Сенета Я. П. Цифровізація адміністративно-процесуальної діяльності поліції як спосіб підвищення ефективності реалізації державних функцій. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 4. С. 286–289. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-4/286.
29. Луцько В. В., Тимчак В. В. Цифровізація землеустрою в контексті адміністративної процедури. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 2. С. 207–210. DOI: 10.32782/2524-0374/2026-2/46.
30. Марущак А. І. Вплив міжнародних процесів регулювання штучного інтелекту на інформаційне право України. Інформація і право. 2023. № 4 (47). С. 55–61.
31. Миськевич Т. Цифрова нерівність у сучасному суспільстві: український вимір. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2024. № 2. С. 147–152. DOI: 10.15421/171877.
32. Оксютенко К. В. Проблема цифрового розриву та цифрової нерівності в наданні адміністративних послуг. Інформація і право. 2025. № 1 (52). С. 106–107.

33. Оніщенко Н. М. Права людини в умовах цифрової трансформації суспільства. *Правова держава*. 2023. Вип. 34. С. 12–21.
34. Пасічник Н. О., Ріжняк Р. Я. Цифрові гуманітарні науки в історико-правових дослідженнях: перспективи та обмеження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 9. С. 17–23.
35. Пилипчук В. Г., Баранов О. А., Гиляка О. С. Проблема правового регулювання у сфері штучного інтелекту в контексті сталого розвитку. *Вісник Національна академія правових наук України*. 2022. Т. 29. № 2. С. 35–62.
36. Поради з відповідального використання штучного інтелекту публічними службовцями (березень 2025). [Міністерство цифрової трансформації України](#). 2025.
37. Продан В. І. Цифрове забуття як проєкція п'ятого покоління прав людини: до формування нового правового інституту. *Науковий вісник Ужгородський національний університет*. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 1. С. 247–251.
38. Смирнова Т. С. Методологічні засади реформування законодавства про цифрові права дитини в контексті гармонізації з правом ЄС на основі ризико-орієнтованого підходу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 9. С. 62–66. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-9/58.
39. Стець О. М., Толстих А. Б., Боброва Т. А. Трансформація джерел права в умовах глобалізації: вплив негативної правотворчості. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 10. С. 64–67. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-10/13.
40. Тихомиров О. О. Класифікація інформаційних прав людини: розвиток підходів. *Інформація і право*. 2022. № 1 (40). С. 46–53.
41. Ткачук Т. Гармонізація національного підходу до регулювання штучного інтелекту з *acquis* Європейського Союзу. *Штучний інтелект, сучасні технології та право в Україні* : монографія / за ред. О. А. Костенка. Київ ; Одеса : Фенікс, 2026. С. 171–187.
42. Устименко В. А. Адаптація національного законодавства до права Європейського Союзу: виміри стійкості : монографія. Київ : Академперіодика, 2025. 452 с.
43. Харитоновна О. І. Поняття та зміст права на цифровий образ. *Штучний інтелект, сучасні технології та право в Україні* : монографія / за ред. О. А. Костенка. Київ ; Одеса : Фенікс, 2026. С. 6–16.